

Eduskunnan hallintovaliokunta
Hav@eduskunta.fi

Asia: HE 27/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp) täydentämisestä

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunto hallintovaliokunnalle

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää hallintovaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 189/2025 vp) täydentämisestä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan esitetty täydentäminen siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin hakemuksesta myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät myös vuoden 2029 loppuun mennessä niille hyvinvointialueille, joille se on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi, on kannatettava.

Se on kertaluontoinen ja määräaikainen toimi ja siten tarkoituksenmukainen vastaus hyvinvointialueiden aloitusvaihteessa syntyneeseen väliaikaiseen talouden haasteeseen. Tällaisia määräaikaisia toimia tulisi harkita jopa hallituksen esitystä laajemmin sen sijaan, että tilannetta pyritäisiin ratkomaan rahoitusjärjestelmän pysyvin muutoksin. Tällaisia haitallisia pysyviä muutoksia rahoitusjärjestelmään sisältyy hallituksen uuteen rahoituslain muutosesitykseen (luonnos 2.2.2026). Jatkovalmistelussa sisältö on osoittautunut yhä huolestuttavammaksi.

Hyvinvointialue toistaa aiemmin hallituksen esityksestä lausumansa näkemyksen siitä, että hallituksen esitysluonnos hyvinvointialueiden rahoituksen muutoksiksi on

kokonaisuudessaan haitallinen. Se rankaisee tehdyistä säästöistä ja romuttaa näin luottamuksen, johon hyvinvointialueiden kyky tasapainottaa talouttaan on perustunut.

Hyvinvointialueiden talouden eriytyminen ei ole rakenteellista vaan keskeisesti talouden tasapainotuksen onnistumiseen tai nopeuteen liittyvää. Siksi rahoitusjärjestelmään ei saa tehdä pysyviä rakenteellisia muutoksia vaan heikossa tilanteessa olevia alueita tulee auttaa väliaikaisin toimin. Näitä ovat lisää aika alijäämien kattamiseen, arviointimenettelyt ja lisärahoitus.

Tarvetekijöihin esitettävät pysyvät muutokset tulee hylätä. Muutoksia ei tule tehdä lainkaan tai vaihtoehtoisesti tulee tehdä THL:n esittämät muutokset.

Ehdotettu hallituksen esityksen täydentäminen on kannatettava juuri tällaisena väliaikaisena toimenä.

Hyvinvointialueen näkemys on, että hallituksen esityksessä ehdotettuja pysyviä muutoksia tulee korvata määräaikaisilla toimilla heikossa tilanteessa olevien alueiden auttamiseksi.

Allekirjoitus

Sanna Svahn
Hyvinvointialuejohtaja

PL 33, 02033 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
PB 33, 02033 Västra Nylands välfärdsområde
luvn.fi